

„GENERATIA NEVORBITĂ” ARE CUVÂNTUL

*Rezultatele unui studiu despre
comportamentele, atitudinile și
valorile adolescenților din România.*

— In a — RELATIONSHIP

un proiect:

FRIENDS FOR FRIENDS FOUNDATION

AVON ÎMPOTRIVA
VIOLENTEI
DOMESTICE

1.500 DE LICEENI DIN ROMÂNIA VORBESC DESPRE RELATII

„In a Relationship” este un proiect parte din Campania Respectului (inițiativa AVON de luptă împotriva violenței domestice), realizat împreună cu Fundația Friends for Friends și dedicat adolescenților din România, care pune accentul pe un aspect delicat și sensibil al vieții lor din timpul liceului: primele relații de dragoste – ce le face să funcționeze și ce le distruge. Misiunea proiectului este aceea de a ridica gradul de conștientizare privind abuzurile potențiale în cuplu și de a preveni violența din timpul liceului, sămburele violenței domestice de mai târziu. Prin violență înțelegem abuzuri fizice, emoționale, psihologice, sexuale și cibernetice (online).

REZULTATELE PREZENTATE ÎN CONTINUARE PROVIN DINTR-UN STUDIU AMPLU, FĂRĂ PRECEDENT ÎN ULTIMII ANI, CARE A IMPLICAT ÎN TOTAL APROAPE 1.500 DE ADOLESCENȚI. Din luna octombrie 2016 până în ianuarie 2017, au fost înregistrați 1.400 de respondenți la chestionare online, dintre care 270 la chestionarul de test și 1.131 la chestionarul final, precum și 100 la interviuri directe. Cercetarea a fost co-creată de echipa Fundației Friends For Friends împreună cu adolescenții selectați în urma unui concurs.

Premizele de cercetare au fost obținute în urma unui focus grup format din adolescenți, în care discuția a pornit de la întrebarea „De ce există violență în relații la liceu?”, și în care am ajuns la următoarele:

INTERNE – NEVOIA DE CONFIRMARE, AȘTEPTĂRI NEREALISTE, LIPSĂ DE DISCERNĂMÂNT, SENTIMENT DE SUPERIORITATE, INSTINCT DE APĂRARE/RAZBUNARE, FRICA DE A RĂMÂNE SINGUR.

CAUZE PERSONALE:

EXTERNE – MEDIU OSTIL ÎN FAMILIE, POSIBILITĂȚI FINANCIARE REDUSE, NESIGURANȚĂ ȘI FRUSTRĂRI, OBISNUINȚA CU ABUZ EMOTIONAL ȘI MANIPULARE, TRAUME, LIPSĂ OBISNUINȚEI DE A ARGUMENTA.

MACRO (CONTEXT SOCIO-CULTURAL NAȚIONAL/REGIONAL) – LIPSĂ MODELELOR FEMININE, UN MEDIU SOCIAL COMPETITIV, LIPSĂ UNOR SANCTIUNI SPECIFICE SAU EXPLCITE, DIFERENȚE DE STATUT.

CAUZE SOCIETALE:

MICRO (CONTEXT DE GRUP, VÂRSTĂ) – VALORI PATRIARHALE TRANSMISE „EREDITAR”, APARTENENȚA LA UN GRUP VIRTUAL FĂRĂ REGULI SAU CONSECINȚE CLARE (ABUZURI CIBERNETICE), NON-APARTENENȚĂ LA GRUPURI „DE CALITATE”, TEAMA DE A-ȚI EXPRIMA EMOTIILE, TEAMA DE A GREȘI, INCAPACITATEA DE A TE DESPRINDE DE LIMITĂRILE CULTURALE

270 de liceeni din **60** de orașe din țară s-au înscris pentru joburile de cercetători „In a Relationship”

10 cercetători au fost aleși, din **8** orașe din țară
70 de liceeni au fost ambasadori ai proiectului

1.131 de liceeni au răspuns la chestionarul online „In a Relationship”

720 fete, **411** băieți din peste
30 de orașe din țară

Disclaimer: Studiul „In a Relationship” este unul de tip non-probabilist.

Datele nu sunt reprezentative la nivel național și nu pot fi extrapolate la nivelul liceenilor din România, ele au un caracter exploratoriu, oferind insight-uri despre atitudinile și comportamentelor adolescenților.

EXERCITIU

UNDE CONTINUĂM
CONVERSAȚIA ÎNCEPUTĂ
AICI?

CUM POT PROFESORII SĂ
SPRIJINE ACEASTĂ
INIȚIATIVĂ?

CERCETĂTORII „IN A RELATIONSHIP”:

Ștefan Boștinăru (Râmnicu Vâlcea), Andreea Dumitrescu (București),
Ioana-Andreea Mardare (Negrești, Vaslui), Diana Moțoc (Bistrița),
Bianca Murzea (București), Ana-Maria Pirianu (Craiova), Diana Smeu (Bacău),
Andrei Gabriel Stupu (București), Ioana Vărtolomei (Iasi), Lena Vasile (Galați).

CE AM AFLAT DE LA ȘI DESPRE ADOLESCENȚI

Câteva idei principale pe care le-am scos din chestionare, interviurile față în față și experiența de cercetare a adolescenților:

• **VIOLENȚA NU ARE LEGĂTURĂ CU VICTIMA**, care adesea nu are nicio vină. Ce e trist însă este că violența este mai răspândită decât am crede, pentru că nu înseamnă doar abuz fizic, ci și emoțional!

• **ADOLESCENȚII DUC LIPSĂ DE MODELE** funcționale de relaționare.

• **CONȘTIENȚIZAREA ȘI VORBITUL DESPRE O EVENTUALĂ TRAUMĂ AJUTĂ**, paradoxal, în relaționarea socială. Așa îți faci prieteni adevărați și vezi cine este lângă tine. Profesorii și psihologii pot fi aliați importanți.

• **BĂIEȚII SUNT MAI GREU DE CONVINS SĂ VORBEASCĂ DESPRE RELATII** și au tendința să minimizeze impactul și efectele violenței.

• **ADOLESCENȚII JIN MULT LA INTIMITATEA LOR**, nu e ușor să le câștigi încrederea.

ADOLESCENȚI ÎN CĂUTARE DE MODELE REALE

În lipsă de modele reale, liceenii se inspiră din ce consumă pe pâine, adică din modelele de relații pe care le regăsesc în filme, muzică și în cărțile pe care le citesc. I-am întrebat care sunt cuplurile lor preferate din filme sau seriale, melodiile lor de dragoste preferate și cărțile pe care le-au citit în ultimul an.

Modelele de relație recurente care reies din preferințele liceenilor:

• **RELATIA ROMANTICĂ UNIVERSALĂ** (Titanic, Romeo și Julieta).

Motive: „reprezintă un model de dragoste adevărată”.

• **RELATIA DE TIP POWER COUPLE, „NOI ÎMPOTRIVA LUMII”** (The Vampire Diaries, Saga Amurg, Suicide Squad, Lucifer, Vikings, Mr. and Ms. Smith) are cea mai mare recurență în top 10. Majoritar personaje fantastice (vampiri, vrăjitori, personaje cu puteri supranaturale) ale căror trăiri și întâmplări nu sunt comune.
Motive: „o relație neobișnuită, incitantă, diferită față de restul”

• **RELATIA FUNCIONALĂ DE DRAGOSTE-PRIETENIE, ÎN CARE CEI DOI SUNT ȘI PARTENERI** (Anatomia lui Grey, Suits, Friends).

Motive: „sunt un cuplu care te motivează, fiind împreună și la bine și la greu”, „trec împreună peste probleme”, „sunt un exemplu de cuplu ideal”.

Notă: Preferința pentru cuplurile din seriale în raport cu cele din filme denotă nevoia unui factor de stabilitate, a unei continuități într-o relație-model, care să reziste obstacolelor și timpului.

FILME

BLAIR ȘI CHUCK, GOSSIP GIRL

JACK ȘI ROSE, TITANIC

DAMON ȘI ELENA, THE VAMPIRE DIARIES

ANGELINA JOLIE ȘI BRAD PITT/MR. AND MRS. SMITH

DEREK ȘI MEREDITH, ANATOMIA LUI GREY

BELLA ȘI EDUARD, SAGA AMURG

HARLEY QUINN ȘI JOKER, SUICIDE SQUAD

ROMEO & JULIETA

MIKE ȘI RACHEL, SUITS

RAGNAR ȘI LAGERTHA, VIKINGS

LUCIFER ȘI CHLOE, LUCIFER

MONICA ȘI CHANDLER, FRIENDS

BABI ȘI HUGO, TREI METRI DEASUPRA CERULUI

WILL TRAYNOR ȘI LOUISA, ME BEFORE YOU

JOEL BARISH ȘI CLEMENTINE KRUCZYNSKI, ETERNAL SUNSHINE OF THE SPOTLESS MIND

CĂRȚI

Bibliografia care a reieșit din răspunsuri cuprinde preponderent cărți din programa școlară (Mircea Eliade, George Călinescu, Liviu Rebreanu, Camil Petrescu, Ion Creangă) sau lecturi recomandate de vacanță, ale căror modele de relații nu mai au o așa mare relevanță în ziua de azi.

ORI MOTIVELE PENTRU CARE LICEENII LE CITESC TÎN MULT ȘI DE CĂUTAREA DE „ROLE MODELS” ȘI „ÎNVĂȚĂTURI PENTRU EVOLUȚIA PERSONALĂ”.

Mai găsim în listă cărți din literatura universală pentru adolescenți (John Green, Markus Zusak, J.K. Rowling) dar și două cărți din literatura română contemporană, scrise de autori tineri, dintre care Fluturi de Irina Binder este pe primul loc în top, fiind preferința fetelor.

ADOLESCENȚII AU O APETENȚĂ PENTRU MODELE CONTEMPORANE, VII, REALE, CU CARE POT REZONA DIN PUNCT DE VEDERE AL COMPORTAMENTULUI ÎN VIAȚA DE ZI CU ZI.

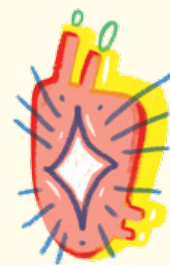
○ FLUTURI, IRINA BINDER
○ MĂITREYI, MIRCEA ELIADE
○ ENIGMA OTILIEI, GEORGE CĂLINESCU
○ ION, LIVIU REBREANU
○ INVITAȚIE LA VALS, MIHAIL DRUMES
○ ULTIMA NOAPTE DE DRAGOSTE, ÎNTĂIA NOAPTE DE RĂZBOI, CAMIL PETRESCU

○ THE FAULT IN OUR STARS, JOHN GREEN
○ HOTUL DE CĂRȚI, MARKUS ZUSAK
○ HARAP-ALB, ION CREANGĂ
○ ALCHIMISTUL, PAULO COELHO
○ MOARA CU NOROC, IOAN SLAVICI
○ HARRY POTTER, J.K. ROWLING
○ PORTRETUL LUI DORIAN GRAY, OSCAR WILDE
○ DE VEGHE ÎN LANUL DE SECARĂ, J. D. SALINGER

○ 1984, GEORGE ORWELL
○ TO KILL A MOCKINGBIRD, HARPER LEE
○ SUȚE-O RAMONA, ANDREI CIOBANU
○ ELEANOR AND PARK, RAINBOW ROWELL
○ NUNȚĂ ÎN CER, MIRCEA ELIADE
○ CODUL LUI DA VINCI, DAN BROWN

Melodiile alese de liceeni sunt **MELODII RECENTE, DIN ULTIMII ANI, CARE AU FOST SAU SUNT ÎNCĂ HITURI LA RADIO SAU TV** (John Legend, Ed Sheeran, Gnash, Bebe Rexha, The Chainsmokers). În plus de astea sunt **MELODIILE CLASICE DE DRAGOSTE** (Lara Fabian, Celine Dion) și **CÂTEVA ÎNTRĂRI DIN MUZICA ROMÂNEASCĂ** (The Motans, Emeric Imre). Mesajele melodiilor sunt din zona clișeelelor de dragoste romantică, care cere sacrificii:

„do it all in the name of love”, „give your all to me/I’ll give my all to you”, „tot ce-i al tău mi se cuvine mie” și o duranță a sentimentelor – „I will be loving you ‘til we’re 70”, „pentru veșnicie”, „am să te aștept”. Recurența melodiilor contemporane sprijină și de data asta nevoia de modele de azi.

EXERCITIU

CUM AR ARĂTA O LISTĂ DE LECTURĂ CARE SĂ AJUTE ADOLESCENȚII SĂ FIE MAI PREGĂTIȚI PENTRU O RELAȚIE?

CARE AR FI FILMELE FUNDAMENTALE PE CARE EI SĂ LE VADĂ PENTRU ASTA?

PLAYLIST MELODII DE DRAGOSTE

ALL OF ME, JOHN LEGEND
THINKING OUT LOUD, ED SHEERAN
I HATE YOU, I LOVE YOU, GNASH
JE T'AIME, LARA FABIAN
CLOSER, CHAINSMOKERS
TV, THE MOTANS

NEBUN DE ALB, EMERIC IMRE
MY HEART WILL GO ON, CELINE DION
IN THE NAME OF LOVE, GARRIX &
BEBE REXHA
PHOTOGRAPH, ED SHEERAN

MARTORI IMUNI

2 din 3 adolescenți spun c-au fost martori la o scenă de violență fizică și/sau verbală într-un cuplu de vârsta lor. Mult mai puțini,

2 din 10, au recunoscut că au fost loviți într-o ceartă cu prietenul/prietena. Dintre aceștia, **2/3 sunt băieți**, care însă au privit cu amuzament faptul că prietena lor i-a lovit, sau au considerat că a fost o violență binemeritată. **18%** au recunoscut c-au fost violenți la rândul lor: **13% fete** și **5% băieți**. „Nu e cool ca băiat să te bată o fată, dar ca fată e cool să bați un băiat, îți permiți, că băiatul nu are voie să dea în tine”, a răspuns unul dintre băieții intervievați de cercetători. Dacă este surprinzător că fetele sunt mai degrabă violente în cuplurile de liceu decât băieții, cel mai tare ridică semne de întrebare faptul că mult mai mulți se declară martori la violență dar nu recunosc să fi fost vreodată implicați într-o situație similară în cuplu.

1 din 2 fete și 2 din 5 băieți spun c-au intervenit într-o astfel de situație de violență: i-au separat pe cei aflați în conflict, le-au dat sfaturi (cele mai multe dintre fete), iar **10% dintre băieți au folosit la rândul lor violența fizică sau verbală**.

Cei mai mulți dintre cei care declară că nu au intervenit spun că nu au făcut-o pentru că orice problemă se rezolvă în cuplu, iar conflictul nu îi privea: „cearta lor nu a mea”, „lucrurile se rezolvă în familie” sau „e treaba lor”. Protejarea intimității tradusă ca non-intervenție în conflicte poate avea însă urmări negative, de propagare a cazurilor de violență domestică în cuplurile adulte, protejate de martorii tăcuți.

INTIMITATE ȘI ABUZ

32% dintre fete și **28% din băieți** recunosc că persoana cu care au fost sau sunt într-o relație le-a citit mesajele de pe telefon. Jumătate dintre ei au avut o reacție negativă, au fost dezamăgiți, s-au supărat pe persoana respectivă și/sau au discutat cu ea despre asta. **1/3** dintre fete și băieți au recunoscut că au verificat la rândul lor mesajele prietenului/prietenei, dar **mai mult de 1/3** dintre cei care au făcut-o declară că aceștia nu au fost deranjați de încălcarea spațiului privat. „Nu avea nimic de ascuns” este o justificare care s-a repetat de multe ori în mărturiile adolescenților, pe care o putem corela cu modelele lor romantice unde iubirea totală presupune, în acest caz, o anihilare a spațiului intim al fiecăruia atunci când se află în cuplu.

ORI CONTROLUL EXCESIV ÎNTR-O RELATIE ESTE O FORMĂ DE ABUZ EMOTIONAL CARE POATE DUCE LA PROBLEME DE ÎNCREDERE DE SINE ȘI DEPRESIE ȘI POATE ESCALADA ÎN SITUAȚII MAI GRAVE.

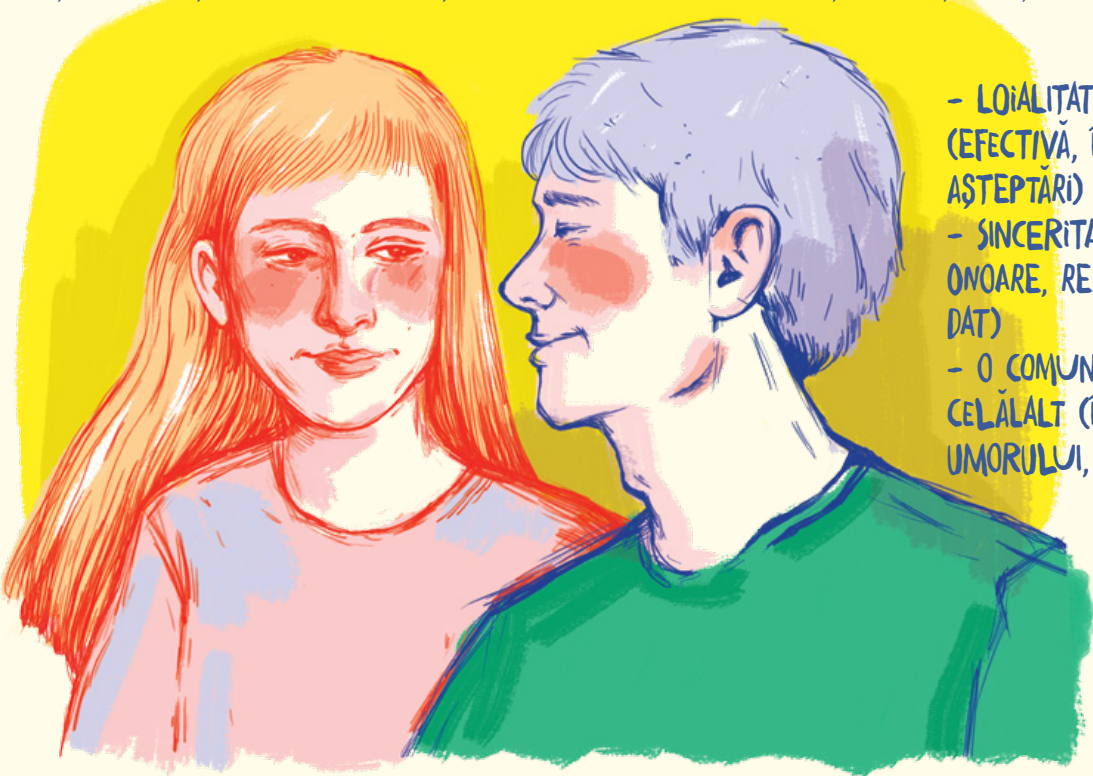
Mai mult de jumătate dintre adolescenții care spun c-au avut deja o relație s-au confruntat cu răspândirea de zvonuri despre ei după încheierea ei. Liceenii se declară foarte afectați de bârfele care îi privesc, mai ales când sunt inițiate de persoane cu care au fost în cuplu, dar **¼** dintre ei recunosc că fac și ei același lucru la sfârșitul unei relații.

AM O PROBLEMĂ CU MINE

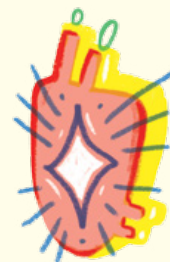
Violența nu apare din cauza unei probleme cu adolescentul cu care se află agresorul într-o relație, ci cu sine. Cauzele identificate de cercetătorii adolescenți sunt **INSECURITATEA, NESIGURANȚA, EDUCAȚIA, PRESIUNEA GRUPULUI SAU MEDIUL ÎN CARE TRĂIEȘTI**. Percepția tinerilor este că violența apare din posesivitate și din dorința de a controla, pentru a nu rămâne singur, și este deseori o reacție impulsivă, care ar putea fi mediată. Absența unor repercusiuni reale sau a unor consecințe într-o situație în care ești violent însă plasează violența în normalitate. Declarativ, mulți dintre adolescenți condamnă violența și cred că orice formă de violență contrazice respectul pe care ar trebui să-l aibă față de persoana cu care sunt în relație și sunt împotriva ei. Deși majoritatea consideră că ar trebui să se vorbească mai mult despre asta, băieții sunt destul de refractari la subiect și au fost cel mai dificil de abordat de cercetătorii noștri adolescenți (411 băieți din eșantionul de 1.131 respondenți).

ADOLESCENȚII AU NEVOIE DE RESPECT, SINCERITATE & ASUMAREA CUVÂNTULUI DAT

Adolescenții suferă din cauza faptului că sunt tratați mai degrabă ca niște copii și se simt subestimați. Comunicarea este foarte importantă pentru ei, doar așa ajung să aibă încredere în cineva, prin conversații lungi și simțind că interlocutorul este interesat de ce au să spună. Liceenii se simt relaxați alături de persoanele cărora le pot spune și detalii aparent ne semnificative („îmi place ceaiul neîndulcit”), dar care fac parte din ceea ce sunt. Respectul și încrederea sunt dezideratele cele mai importante pentru ei în relațiile cu ceilalți, care reies din calitățile pe care le caută la un partener și la o relație dar și din ce NU își doresc:

- LOIALITATE ȘI FIDELITATE (EFECTIVĂ, ÎN PROMISIUNI, AȘTEPTĂRI)
- SINCERITATE (DESCHIDERE, ONOARE, RESPECTAREA CUVÂNTULUI DAT)
- O COMUNICARE BUNĂ CU CELĂLALT (ÎNTELEGERE, SIMȚUL UMORULUI, COMPATIBILITATE)

CUM PUTEM DEMONSTRĂ
ACESTE VALORI?

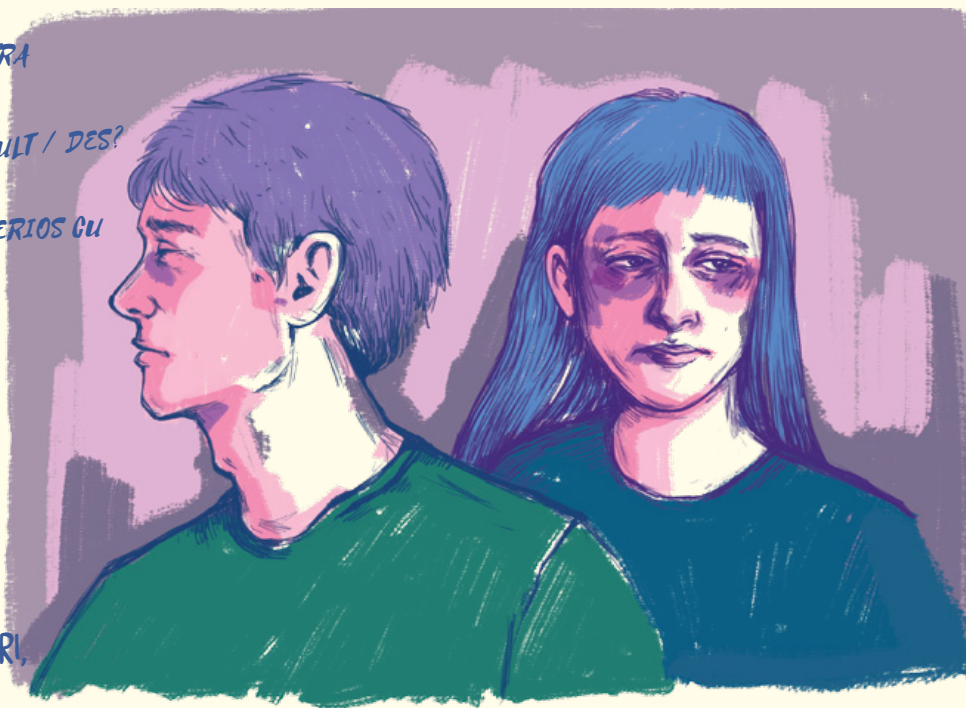
O FACEM SUFICIENT DE MULT / DES?

VORBIM SUFICIENT DE SERIOS CU
ADOLESCENȚII?

EXERCITIU

S.

- AȘTEPTĂRI ÎNȘELATE (TRĂDARE, INFIDELITATE & MINCIUNĂ, LIPSĂ RESPECT)
- STARE DE DISCONFORT FIZIC/ PSIHIC (CONTROL EXCESIV, CERTURI, POSESIVITATE, INSISTENȚE)

„Trădarea” este cauza principală a despărțirii cuplurilor adolescente. Mai mult de jumătate dintre adolescenți (fete și băieți) au declarat că nu ar putea trece peste infidelitate în relație, 32% dintre băieți și 42% dintre fete nu ar suporta minciuna. 13% dintre fete s-ar despărți în caz de violență fizică sau psihică. În cercetarea față în față, multe dintre fete declară că se simt prost atunci când băieții flirtează prea insistent cu ele, le ating fără să le ceară voia sau au un limbaj vulgar. Mulți dintre băieți invocă la rândul lor insistența fetelor ca fiind o problemă, nu suportă să fie controlați, să primească prea multe mesaje, sau să fie șantajați emoțional prin mesaje, care pot merge până la amenințări cu sinuciderea. Pe termen mai lung, mai mulți băieți decât fete declară că ar trece peste orice ca să rămână cu persoana cu care sunt (9% versus 3%).

GENERAȚIA NEVORBITĂ

Învățăm să vorbim de două ori în viață. Prima oară la trei ani, când reușim să formulăm primele propoziții simple, apoi la 18 ani, când începem să fim ascultați. Cea mai intensă emoțional perioadă a vieții noastre, adolescența, este, paradoxal, una aproape monahală, pentru că singurii parteneri de discuție adulți și interesați ne sunt părinții și profesorii.

Studiul „In a relationship” este, înainte de toate, un exercițiu de dialog și de ascultare. Rezultatele ne-au depășit așteptările: echipa noastră de cercetători liceeni a reușit să treacă peste bine-înțeleșuri, a dovedit profunzime și compasiune explorând subiecte atât de intime: relațiile de cuplu, dar și motivațiile și fețele violenței în cuplurile de adolescenți.

Rezultatele nu sunt surprinzătoare în esență – abuzul apare deseori din frustrarea acumulată în căutarea respectului – dar sunt remarcabile prin detalii și procente. **CEL MAI IMPORTANT DINTRE ELE, NE DĂ MĂSURA UNEI DISONANȚE COGNITIVE ÎNGRIJORATOARE: DEȘI DOUĂ TREIMI DINTRE ADOLESCENȚI AU FOST MĂRTORII UNEI SCENE DE VIOLENȚĂ, DOAR O CINCIME DINTRE EI ACCEPTĂ CĂ AU FOST IMPLICATI ÎNTR-O ASEMENEA SITUAȚIE.**

Știm să sunteți alături de tinerii din viața voastră, zi de zi. Vă invităm să fiți alături de ei până la capăt, să duceți mai departe acest dialog despre un subiect incomod, la fel ca toate subiectele importante. 1.500 de tineri au vorbit.

GĂSIM 15.000 DE ADULȚI CARE SĂ ASCULTE ȘI SĂ SE DESCHIDĂ LA RÂNDUL LOR?

— Vlad Tăușance, designer de proiect, Fundația Friends For Friends

TOTUL ÎNCEPE CU O PALMĂ

Clișeele de limbaj - de multe ori corecte, dar golite de sens prin repetiție - mă exasperează. Există însă unul peste care aș vrea să dau în fiecare zi. Să-l văd în emisiuni TV, în spoturi publicitare, în presă, pe ziduri.

Nu mai știu când l-am auzit prima dată. În casa copilăriei mele nimeni nu bătea pe nimeni; nici în cele ale rudelor sau colegilor de clasă (sau poate doar nu-mi dădeam eu seama). Probabil spre sfârșit de adolescență l-am auzit. Spune așa: în violența domestică, „totul începe cu o palmă”. Eram de acord; găseam atroce, dezumanizantă, ideea de bătaie; mi se părea că înțeleg incalificabilul fenomenului.

Înțelegeam doar straturile de suprafață. Violența domestică a intrat în viața mea și m-a făcut să cobor în straturile de profunzime acum trei ani, prin Bursele Superscrieri/Avon. Am lucrat, ca mentor, cu nouă echipe de jurnaliști - care au documentat în total, pentru materialele lor, zeci de cazuri. Sunt două lucruri fundamentale pe care le-am înțeles în acest răstimp. Primul: că, dacă tata o bate pe mama și acela ți-e pattern-ul de relație familial, poți gravita tot restul vieții în jurul lui - pentru că îl asimilezi cu normalitatea, cu acceptabilul; e singurul model pe care-l știi. Al doilea: că prima palmă nu e niciodată ultima palmă; și că dacă o accepți de la iubitul din liceu o vei accepta, foarte probabil, și de la soț.

Adolescența și primele relații, reiese din majoritatea cazurile documentate de bursierii Superscrieri/Avon, sunt cruciale exact din acest motiv: pentru că atunci, la 15-18 ani, decizi - de fapt - dacă pattern-ul violenței e sau nu acceptabil în tot restul vieții tale. Tocmai de aceea aș edita un pic formularea „totul începe cu o palmă” - cea pe care aș vrea s-o aud în fiecare zi.

AȘ SPUNE AȘA: CĂ „PRIMA PALMĂ NU E NICIODATĂ ULTIMA PALMĂ”.

— Mona Dîrțu, jurnalist, mentor în proiectul editorial Bursele Superscrieri/Avon

#RESPECT In a — RELATIONSHIP

Urmărește mai departe proiectul pe:

- facebook.com/respectlicea și
- ffff.ro/licea

Sau scrie-ne la:

- hello@ffff.ro

#INARELATIONSHIP #AICUVÂNTUL

